

ARBEIDSRETTE

Fredsplikt – annen arbeidskamp. Plassoppsigelse. Plassfratredelse.

Det Norske Maskinistforbund (DNMF) fremmet krav om opprettelse av tariffavtale med NHO/Norsk Industri for forbundets medlemmer i to virksomheter. Kravet ble avvist. Forbundet meddelte først plassoppsigelse for alle forbundets 504 medlemmer i virksomhetene. Etter diskusjon om plassoppsigelsen omfattet medlemmer som ikke kunne tas ut i streik, ble oppsigelsen senere trukket tilbake og erstattet av plassoppsigelse som omfattet 359 medlemmer. Riksmekleren nedla forbud mot arbeidsstans, og mekling ble gjennomført med utløp 31. januar, samtidig som plassoppsigelsesfristen. NHO begjærte meklingen avsluttet 29. januar 2025, men varslet ikke plassfratredelse. DNMF gjorde gjeldende at iverksettelse av arbeidskamp forutsatte at det var gitt varsel om plassfratredelse med minst fire dagers varsel, jf. Hovedavtalen DNMF-NHO § 3-1 nr. 2. Dette førte ikke frem. Arbeidstvistlovens og Hovedavtalens regler om plassoppsigelser suppleres av alminnelige avtalerettslige regler. Hvis det er gitt en plassoppsigelse, er dette en rettslig bindende disposisjon, uansett om det er en plassoppsigelse etter de alminnelige reglene i arbeidstvistloven § 15 eller etter reglene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1. Varsel om plassfratredelse gir adgang til å begrense virkningen av den kollektive plassoppsigelsen, slik at den i første omgang bare gjelder en del av medlemmene det er gitt plassoppsigelse for. Ordlyden kan ikke forstås slik at varsel om plassfratredelse er et vilkår for at en kollektiv plassoppsigelse skal kunne iverksettes. Dersom antallet ikke begrenses gjennom varsel om plassfratredelse, er utgangspunktet etter loven og Hovedavtalen at den kollektive plassoppsigelsen får virkning for det antall medlemmer i de virksomheter som plassoppsigelsen omfatter. Virksomhetene hadde en ikke ubetydelig arbeidsinnleie på grunnlag av avtaler med fagforeninger med innstillingsrett. Som følge av tvisten om opprettelse av tariffavtale hadde virksomheten justert bestemmelser i innleieavtalene om innleie i forbindelse med streik. DNMF gjorde gjeldende at dette var annen arbeidskamp i strid med fredsplikten, men fikk under dissens 5–2 ikke medhold. Det var ingen realitetsendring av innleieavtalene rettet mot tvisten med DNMF. Selv om reguleringen utvilsomt hadde en side mot en mulig konflikt med DNMF og virkningen av en eventuell arbeidsstans, var ikke hovedformålet med endringene å fremtvinge en løsning av interessedvisten. Endringene tydeliggjorde hvor langt bestemmelsene om innleie under konflikt rakk, i tråd med det som måtte sies å ha vært forutsetningen mellom partene fra de første innleieavtalene ble inngått mellom virksomhetene, Fellesforbundet og SAFE.

**Dom 12. februar 2025 i
sak nr. 25/2, AR-2025-3**

**Det Norske Maskinistforbund (advokat Christopher Hansteen. Rettslig medhjelper:
advokat Maria Brandtzæg)**

mot

**1. Næringslivets Hovedorganisasjon (advokat Eirik Hognestad. Rettslig medhjelper:
advokat Oda Indset) 2. Norsk Industri (advokat Eirik Hognestad. Rettslig medhjelper:
advokat Oda Indset) 3. Bilfinger ISP Offshore Norway AS (advokat Erling Espolin
Johnson) 4. Beerenberg Services AS
(advokat Erling Espolin Johnson).**

*Dommere: Tron Løkken Sundet, Eli Mette Jarbo, Georg Fr. Rieber-Mohn, Lasse Kolstad,
Bent Ove Hanasand, Anne Merete Bull og Anne-Lise Aukner.*

- (1) Saken gjelder spørsmålet om det etter § 3-1 nr. 2 i Hovedavtalen mellom Det Norske Maskinistforbund (DNMF) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) er et vilkår for iverksettelse av arbeidsstans at det er varslet plassfratredelse. Saken gjelder også spørsmålet om en avtaleregulering av rett til innleie av arbeidskraft under konflikt, strider mot fredsplikten.
- (2) **Bakgrunnen for tvisten om plassoppsigelser**
- (3) Tvisten springer ut av krav om opprettelse av tariffavtale for DNMFs medlemmer i Bilfinger ISP Offshore Norway AS (Bilfinger) og Beerenberg Services AS (Beerenberg). Virksomhetene er tilsluttet NHO og er bundet av Industriooverenskomsten mellom NHO/Norsk Industri og LO/Fellesforbundet, og tilsvarende overenskomst mellom NHO/Norsk Industri og YS/Parat.
- (4) I november 2023 byttet mer enn 300 medlemmer i Bilfinger fagforening fra YS-forbundet SAFE til Unio-forbundet DNMF. SAFE var bundet av tariffavtalene mellom NHO og YS, herunder Industriooverenskomsten som forhandles som del av frontfaget. I DNMF-klubbens orientering 23. november 2023 til medlemmene forklares endringen av organisasjonstilhørighet:

«Vi gjør dette for å komme i en posisjon hvor vi kan forhandle på hovedoppgjørene på vegne av oss selv. I YS/SAFE regi så er det dessverre slik at YS V/Parat nekter oss å gå til konflikt selv om over 90% av medlemmene på ISO stemmer nei til resultatet. Dermed så er den demokratiske retten til å påvirke våre lønns og arbeidsvilkår brutt.

Vi er overbevist om at SAFE som forbund kunne ordnet opp i dette hadde forbundet benyttet sin kollektive kraft opp imot YS og trumfet gjennom et regime endring slik at ISO ble ivaretatt på dette området. Men det har vist seg gjennom mange år at det har de ikke vært villige til.»

- (5) SAFE-klubben i Beerenberg traff tilsvarende vedtak. DNMF har i tillegg vervet medlemmer fra Fellesforbundet og blant uorganiserte i virksomhetene.
- (6) DNMF fremmet 27. november 2023 krav om opprettelse av tariffavtale for DNMFs medlemmer i Bilfinger og Beerenberg etter reglene i Hovedavtalen §§ 3-7 flg. Kravet ble avvist. Partene er enige om at det ikke finnes anvendbare tariffavtaler. På den bakgrunn fremsatte DNMF 25. mars 2024 krav om forhandlinger om opprettelse av tariffavtale.
- (7) I det opprinnelige kravet om etablering av tariffavtale, viste forbundet til Industriooverenskomsten. Kravet ble gjentatt i forhandlingene om avtaleoppsettelse. I e-post 27. august 2024 til Norsk Industri, heter det:

«DNMF krever forhandlingsrett, streikerett og fulle partsrettigheter lik Industriooverenskomsten fellesdel og VO-delen inklusive samtlige bilag. Vi ønsker ikke endring i det bestående avtaleverket ved inngåelse.»

- (8) I Norsk Industris tilbud 21. oktober 2024 heter det at det skal opprettes ny overenskomst bestående av Industriooverenskomsten Fellesdelen og VO-delen, med bilag så langt de var anvendelige. Deretter heter det:

«Ny overenskomst mellom partene vil etter etablering være lik den til enhver tid gjeldende Industriooverenskomst (Felles- og VO-delen med tilhørende bilag) med LO/Fellesforbundet.»

- (9) Tilbudet om en slik «hengavtale» ble avvist, og DNMF varslet plassoppsigelse for 504 medlemmer i virksomhetene. I melding om plassoppsigelse 25. oktober til NHO/Norsk Industri heter det:

«Partene kom ikke til enighet i forhandlingene og det ble etablert en forhandlingsprotokoll den 21. oktober 2024 hvor det fremgår følgende:

«Partene har under forhandlingene fremsatt krav og tilbud. DNMF har i dagens møte ikke akseptert tilbudet fra Norsk Industri og begjærte brudd i forhandlingene.

DNMF vil begjære bistand fra Riksmekleren for gjennomføring av mekling.

Henvendelse til mekler, varsel om brudd sendes i løpet av dagen i dag.

Krav og tilbud ligger vedlagt denne bruddprotokollen.»

Det vises til at Dnmf sendte riksmekler kopi av bruddprotokoll, DNMFs krav i forhandlingene, og NHO/Norsk Industri fremsatte tilbud den 21. oktober 2024.

Under henvisning til arbeidstvistloven §§ 15, 16 meddeles det plassoppsigelse for DNMFs medlemmer i Bilfinger ISP Offshore Norway AS og Beerenberg Services AS.

Plassoppsigelsesfristen løper ut 14 dager fra i dag iht. arbeidstvistlovens § 15 (1), da det ikke er avtalt en annen frist mellom partene. Plassoppsigelsesfristen settes til 29. oktober 2024.

Plassoppsigelsen omfatter 504 medlemmer i stillinger som isolatører, overflatebehandlere og stillasbyggere. Det er også personell som tilhører andre stillingskategorier innenfor virksomhetenes virkeområde. Våre medlemmer arbeider med on- og offshorebasert vedlikehold i Nordsjøen, og på petrokjemiske landanlegg.

Omfanget av plassoppsigelsen hos hver enkelt arbeidsgiver er angitt i vedlagte liste.

Plassfratredelsens omfang vil bli varslet i henhold til Hovedavtalen mellom DNMF og NHO § 3.1 andre ledd. Nærmere opplysninger om første uttak med plassfratredelse vil bli gitt på vanlig måte i et eventuelt krav om slutføring av mekling.

Dnmf vil sende melding plassoppsigelse til Riksmekler den 25.oktober 2024 jf. arbeidstvistloven §16.»

(10) Plassoppsigelsen gjaldt 315 medlemmer i Bilfinger og 189 medlemmer i Beerenberg.

(11) Riksmekleren nedla 28. oktober 2024 forbud mot arbeidsstans. Etter kontakt mellom partene og Riksmekleren, ble mekling berammet til 31. januar 2025. I brev 3. desember 2024 fra Riksmekleren om innkalling til meklingen heter det:

«Det forutsettes at meklingsfristen utløper samme dag kl. 24.00. I henhold til arbeidstvistlovens frister må derfor meklingen begjæres avsluttet før meklingsstart.»

(12) Norsk Industri krevde at DNMF skulle utlevere en liste over hvilke ansatte som var omfattet av plassoppsigelsen, og ba i e-post 12. november 2024 om et møte for å drøfte plassoppsigelsen. Det var deretter diskusjon mellom partene om plassoppsigelsen inkluderte ansatte med dobbelt medlemskap og arbeidsledere, som ikke ville bli omfattet av Industriooverenskomsten og derfor ikke skulle tas ut i streik.

(13) I e-post 17. januar 2025 trakk DNMF tilbake plassoppsigelsen av 25. oktober 2024, samtidig som det ble gitt ny plassoppsigelse. DNMF ba om bekreftelse innen 22. januar 2025 på at NHO aksepterte at plassoppsigelsen av 25. oktober ble erstattet av ny plassoppsigelse. I meldingen til Norsk Industri uttales det:

«Det norske maskinistforbund (Dnmf) og NHO/Norsk Industri har forhandlet om opprettelse av tariffavtale i virksomhetene Bilfinger ISP Offshore Norway AS og Beerenberg Services AS jf. arbeidstvistlovens § 3. Partene har vært i forhandlinger den 27. til 28. august 2024, og 21.oktober 2024.

Partene kom ikke til enighet i forhandlingene og det ble etablert en forhandlingsprotokoll den 21.oktober 2024 hvor det fremgår følgende:

«Partene har under forhandlingene fremsatt krav og tilbud.

DNMF har i dagens møte ikke akseptert tilbudet fra Norsk Industri og begjærte brudd i forhandlingene.

DNMF vil begjære bistand fra Riksmekleren for gjennomføring av mekling. Henvendelse til mekler, varsel om brudd sendes i løpet av dagen i dag.

Krav og tilbud ligger vedlagt denne bruddprotokollen.»

Dnmf har den 21. oktober 2024 sendt Riksmekler kopi av bruddprotokoll, Dnmfs krav, og NHOs/Norsk Industris tilbud.

Den 25. oktober 2024 meddelte Dnmf plassoppsigelse av til sammen 504 medlemmer i Bilfinger og Beerenberg. Samme dag ble skriftlig melding sendt Riksmekler i tråd med arbeidstvistloven § 16.

I mail av 10. januar 2025 har Norsk Industri varslet et mulig søksmål mot Dnmf. På bakgrunn av forutgående dialog kan Dnmf vanskelig oppfatte søksmålsvarselet på annen måte enn at det nå gjøres gjeldende at plassoppsigelsen av 25. oktober 2024 er ulovlig fordi Norsk Industri mener den også omfatter arbeidstakere som er bundet av fredsplikt i inneværende tariffperiode. Samtidig konstaterer forbundet at Norsk Industri ikke ønsker å dele informasjon som underbygger dette.

I en slik situasjon anser Dnmf seg berettiget til å trekke tilbake den opprinnelige plassoppsigelsen og meddele ny plassoppsigelse som til sammen omfatter 359 arbeidstakere i Bilfinger og Beerenberg. I den forbindelse vises det til begrunnelsen for dette i mail av 17. januar 2025 fra Bjarte André Mjåseth i Dnmf til Nora Køber Garvoll i Norsk Industri.

Under henvisning til arbeidstvistloven §§ 15 og 16 meddeles det ny plassoppsigelse for Dnmfs medlemmer i Bilfinger og Beerenberg.

Plassoppsigelsesfristen løper ut 14 dager fra i dag iht. arbeidstvistlovens § 15 første ledd, da det ikke er avtalt en annen frist mellom partene. Plassoppsigelsesfristen utløper 31. januar 2025.

Plassoppsigelsen omfatter 359 medlemmer i stillinger som isolatører, overflatebehandlere og stillasbyggere. Det er også personell som tilhører andre stillingskategorier innenfor virksomhetenes virkeområde. Våre medlemmer arbeider med on- og offshorebasert vedlikehold i Nordsjøen, og på petrokjemiske landanlegg.

Omfanget av plassoppsigelsen hos hver enkelt virksomhet er angitt i vedlagte liste.

Plassfratredelsens omfang vil bli varslet i henhold til Hovedavtalen mellom Dnmf og NHO § 3-1 nr. 2. Nærmere opplysninger om første uttak med plassfratredelse vil bli gitt på vanlig måte i et eventuelt krav om slutføring av mekling, jf. arbeidstvistloven § 25 andre ledd.

Dnmf vil sende melding om ny plassoppsigelse til Riksmekler den 17. januar 2025 jf. arbeidstvistloven §16.

Dnmf legger til grunn at meklingen går som planlagt 31. januar 2025.»

(14) Plassoppsigelsen gjaldt 231 medlemmer i Bilfinger og 128 medlemmer i Beerenberg.

(15) I brev 29. januar 2025 fra Norsk Industri til DNMF og Riksmekleren, opplyste Norsk Industri at de godtok den nye plassoppsigelsen, samtidig som man begjærte meklingen avsluttet. I brevet uttales det:

«DNMF leverte plassoppsigelse 25. oktober 2024. Den 29. oktober 2024 ba Norsk Industri om utlevering av navnelister på arbeidstakere omfattet av plassoppsigelsen fra DNMF. DNMF har ikke imøtekommet kravet.

DNMF har trukket plassoppsigelsen av 25. oktober 2024 og erstattet den med ny plassoppsigelse av 17. januar 2025. Plassoppsigelse av 17. januar 2025 omfatter 359 medlemmer, 231 medlemmer i Bilfinger og 128 medlemmer i Beerenberg.

Med grunnlag i den pågående uenigheten har DNMF bedt om utsettelse av meklingen 31. januar 2025. Kravet er ikke imøtekommet, det vises til Riksmeklers e-post av 26. januar 2025 til DNMF og Norsk Industri.

Riksmekler har gitt partene en sterk henstilling om "å avklare "faktum" som er grunnlag for uenigheten før meklingen" og Riksmekler har en klar forventning om at dette gjøres.

I lys av sakens karakter og Riksmeklers henstilling bekrefter NHO/Norsk Industri at vi i dette tilfellet godtar plassoppsigelsen av 17. januar 2025.

Det forutsettes at DNMF har foretatt nødvendig lovlighetskontroll av denne plassoppsigelsen.

For ordens skyld meddeler vi med dette at meklingen begjæres avsluttet iht. plassoppsigelsesfristens utløp 31. januar d.å.»

(16) **Bakgrunnen for tvisten om brudd på fredsplikt**

(17) Bilfinger og Beerenberg har i lang tid inngått avtaler i henhold til arbeidsmiljøloven § 14-12 andre ledd om tidsbegrenset adgang til innleie av arbeidskraft. Det er til enhver tid en ikke ubetydelig andel innleide arbeidstakere i virksomhetene.

(18) Avtalene har bestemmelser om innleie i forbindelse med konflikter. I henhold til innleieavtalen for Bilfinger inngått med Fellesforbundet og SAFE 5. mai 2020 punkt 11 kunne bedriften «ved temporeduksjon etter IO, VO-delen § 5.2.5 eller streik» ikke øke innleid personell utover det som allerede var mobilisert og planlagt inn i prosjektet. Virksomheten inngikk i tillegg innleieavtale med DNMF 6. desember 2023. I punkt 11 het det:

«Innleie i forbindelse med temporeduksjon etter IO, VO-delen § 3.3.4. eller ved streik

Ved iverksettelse av temporeduksjon etter IO, VO-delen § 3.3.4. eller streik kan ikke bedriften øke innleid personell utover personell som allerede er mobilisert og i arbeid i prosjektene.»

(19) I innleieavtalen Bilfinger hadde inngått med Fellesforbundet og SAFE 11. mars 2024 var punkt 11 omformulert. Den nye ordlyden var:

«Innleie i forbindelse med temporeduksjon etter IO, VO-delen § 3.3.4. eller ved streik

Ved iverksettelse av temporeduksjon etter IO, VO-delen § 3.3.4. eller streik i forbindelse med tariffoppgjøret mellom NHO/Norsk Industri og LO/Fellesforbundet kan ikke bedriften øke innleid personell utover personell som allerede er mobilisert til eller er i arbeid i prosjektene.»

(20) Innleieavtalene i Beerenberg hadde også bestemmelser om innleie i forbindelse med konflikt. I avtale inngått med Fellesforbundet 2. juni 2016 punkt 10 heter det:

«Partene er enig i at innleieforholdet opphører umiddelbart ved streik i eget selskap»

(21) I avtalen med Fellesforbundet og SAFE inngått 5. februar 2019 var formuleringen endret til «streik i egen bedrift».

(22) Beerenberg har nå parallelle innleieavtaler for arbeid onshore og offshore, med likelydende bestemmelser om innleie i forbindelse med konflikt. Innleieavtale med DNMF ble inngått 8. januar 2024. Avtalene bestemte at de opphørte ved

«streik i bedriften». I innleieavtalene for 2025 inngått med Fellesforbundet heter det at avtalene opphører «dersom bedriften blir tatt ut i streik i forbindelse med frontfagsforhandlingene på Industriooverenskomsten (mellom- eller hovedoppgjør), eller dersom det gjennomføres dagsing etter Industriooverenskomsten VO-del punkt 3.3.4».

(23) Bedriftene tilbød i 2024 DNMF å inngå avtaler om innleie med samme ordlyd som avtalene med Fellesforbundet og SAFE. DNMF avviste dette og gjorde gjeldende at endringene i bestemmelsene om innleie i forbindelse med konflikt stred mot fredsplikten.

(24) **Twistebehandlingen**

(25) I forhandlingsmøte fredag 31. januar 2025, drøftet partene spørsmål om krav til plassfratredelse, brudd på fredsplikt og om det forelå en gyldig plassoppsigelse. Partene utarbeidet to tvisteprotokoller og en enighetsprotokoll.

(26) I tvisteprotokollen fra forhandlingene om krav om plassfratredelse heter det:

«DNMF anfører:

Norsk Industri har i brev av 29. januar 2025 begjært meklingen avsluttet med to dagers varsel, uten å varsle plassfratredelse. Dnmf mener at dette er et brudd på hovedavtalen §3-1 nr.2.

Dnmf bestrider at man i henhold til plassoppsigelsen av 17. januar 2025 er forpliktet til å ta ut 359 medlemmer i streik fra 1. februar 2025, eller mandag 3. februar slik antydnet fra NHO/NI. Da NHO/NI inntil i dag har signalisert at plassoppsigelsen bryter med fredsplikten, har Dnmf bevisst latt være å sende plassfratredelsesvarsel i påvente av en avklaring. Iverksettelse av lovlig og tariffmessig arbeidskamp krever at det er sendt varsel om plassfratredelse med minst fire dagers frist, og så langt er det ikke gjort av noen av partene.

Dnmf viser til at Norsk Industri over tid har sådd tvil om plassoppsigelsens lovlighet, men først ved dagens forhandlingsmøte har vært villige til å utveksle informasjon som har ledet til oppklaring av plassoppsigelsens lovlighet.

Dnmf vil bringe saken inn for Arbeidsretten og be om at saken hastebehandles. Dnmf viser til at beslutning om utsatt iverksettelse av arbeidsnedleggelse til dom fra Arbeidsretten er i samsvar med langvarig praksis.

NHO/Norsk Industri anfører:

DNMF leverte plassoppsigelse 25. oktober 2024. DNMF trakk plassoppsigelsen av 25. oktober 2024 og erstattet den med ny plassoppsigelse av 17. januar 2025 (plassoppsigelse nr. 2). Plassoppsigelse nr. 2 av 17. januar 2025 omfatter 359 medlemmer, 231 medlemmer i Bilfinger og 128 medlemmer i Beerenberg.

I plassoppsigelse nr. 2 av 17. januar 2025 er gitt med utløp 31. januar 2025 kl. 24.00.

Norsk Industri har i brev av 29. januar 2025 begjæret meklingen avsluttet iht. plassoppsigelsesfristens utløp, jf. arbtvl. § 25.

En plassoppsigelse er et påbud og bindende for begge parter. Etter NHO/Norsk Industris syn iverksettes arbeidskamp fra arbeidstidens begynnelse 1. februar 2025 med mindre partene blir enige om noe annet.

NHO og Norsk Industri kan akseptere at iverksettelse av streik utsettes til dette spørsmålet er avklart av Arbeidsretten, senest 7. februar 2025.

NHO/Norsk Industri deler ikke Dnmfs beskrivelse av de faktiske forhold. Det vises til korrespondanse mellom partene, og det presiseres at Norsk Industri aldri har hevdet at plassoppsigelsene var ugyldig/ulovlig. Som meddelt i brev av 29. januar 2025 godtar Norsk Industri plassoppsigelse nr. 2 av 17. januar 2025.»

(27) I tvisteprotokollen fra forhandlingene om brudd på fredsplikt heter det:

«Anførsler fra Dnmf:

Som redegjort for i tvistemøte har Dnmf klare holdepunkter for at medlemsbedriftene Bilfinger og Beerenberg etter råd fra NI og NHO Rogaland har iverksatt annen arbeidskamp med formål å svekke effekten av en lovlig streik blant Dnmfs medlemmer for å understøtte kravet om tariffavtale. Dnmf mener dette bryter med den lov- og tariffestede fredsplikten, jf. arbeidsvistkloven § 8 andre ledd og hovedavtalen §§ 2-2 jf. §§ 3-7 - 3-10, slik det også er redegjort for i Dnmfs e-post av 23. januar 2025 til NHO v/Jon Claudi.

Anførsler fra NHO/Norsk Industri:

Påstanden om ulovlig arbeidskamp avvises av NHO/Norsk Industri.

NHO/Norsk Industri mener det ikke er grunnlag for Dnmfs påstand om ulovlig arbeidskamp. Dnmf har ikke før i møtet 31.01.2025 redegjort for påstanden. Opplysningene som ble gitt i dagens møte gir ingen holdepunkter for at dette er tilfellet.»

(28) I enighetsprotokollen fra forhandlingene om det forelå en gyldig plassoppsigelse heter det:

«Partene er enige om følgende:

Partene diskuterte forholdet til arbeidsledere og arbeidstakere som er medlemsbundet av tariffavtale med annet forbund i inneværende tariffperiode. Partene er enige om at arbeidsledere og arbeidstakere som er medlemsbundet av tariffavtale med annet forbund i inneværende tariffperiode, ikke skal tas ut i arbeidskamp.

Partene er videre enige om at plassoppsigelse nr. 2 av 17. januar 2025 er gyldig. For det tilfellet at det likevel skulle forekomme at personer omfattet av plassoppsigelsen er bundet av fredsplikten grunnet medlemskap i annet forbund eller er arbeidsledere, gis Dnmf mulighet til å justere nevnte plassoppsigelse for disse personene, uten at det endrer plassoppsigelsens gyldighet. Slike evt. justeringer skal foretas så raskt som mulig, og Dnmf vil gi Norsk Industri beskjed om slike forhold.»

(29) DNMF tok ut stevning for Arbeidsretten 31. januar 2025, med anmodning om at saken ble behandlet som hastesak. De saksøkte innga tilsvarende 5. februar 2025. Det har deretter vært inngitt ytterligere prosesskriv.

(30) Hovedforhandling ble gjennomført 10.–11. februar 2025. Fem partsrepresentanter og syv vitner avga forklaring. Tre vitner avga forklaring ved fjernavhør.

(31) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**

- (32) *Det Norske Maskinistforbund* har i korte trekk anført:
- (33) Etter Hovedavtalen § 3-1 nr. 2 er det et vilkår for iverksettelse av arbeidskamp at det er gitt varsel om plassfratredelse med minst fire dagers frist. Bestemmelsen er en kodifisering av langvarig praksis mellom LO og NHO hvoretter en kollektiv plassoppsigelse følges opp med varsel om plassfratredelse.
- (34) Praksis mellom NHO og DNMF støtter ikke de saksøktes tolkning. Plassoppsigelsene som ble gitt i tariffforhandlinger mellom NHO og DNMF i 2014 og 2018 var totale plassoppsigelser, det vil si gjaldt alle medlemmene som var omfattet av overenskomstene som skulle revideres. Det er da ingen tvil om hvilke medlemmer som vil bli tatt ut i streik. Plassoppsigelsen av 17. januar 2025 er en partiell plassoppsigelse. Det er da nødvendig med varsel om plassfratredelse for å avklare hvilke medlemmer som tas ut i streik.
- (35) NHOs kommentarer til Hovedavtalen bygger på at det må gis varsel om plassfratredelse. Juridisk teori bygger på samme forståelse av disse bestemmelsene.
- (36) Hensynet til forutberegnelighet og en reell meklingsprosess taler for at iverksettelse av streik først kan skje etter at det er gitt varsel om plassfratredelse. Den overordnede faren for arbeidskamp vil motivere partene til å finne løsninger, mens det ved avslutning av meklingen klargjøres hva som blir konfliktens faktiske omfang når meklingen ikke fører frem.
- (37) NHO og Norsk Industri har brutt Hovedavtalen § 3-1 nr. 2 ved å kreve meklingen avsluttet uten at det samtidig varsles plassfratredelse med fire dagers frist.
- (38) Endringene i innleieavtalenes bestemmelser om innleie i forbindelse med konflikt er brudd på fredsplikten. Vurderingen av endringene som er gjort må ta utgangspunkt i forståelsen av begrepet streik i de avtaler DNMF var part i. Begrepet streik omfatter enhver arbeidsstans og er ikke begrenset til konflikter i frontfagoppgjøret.

- (39) Formålet med endringene er å sette press på DNMF i tvisten om opprettelse av tariffavtale. De tidligere bestemmelsene om innleie under konflikt var generelle og foreningsnøytrale. De nye bestemmelsene gjør unntak for streik blant DNMFs medlemmer. Det dominerende formålet med endringene er tariffavtalekravet fra DNMF. Dette fremgår også av at endringene i avtalene i Bilfinger og Beerenberg fremstår som koordinerte gjennom lik utforming.
- (40) NHO og Norsk Industri har i lang tid vært kjent med spørsmålet om det pågår annen arbeidskamp, men har ikke grepet inn overfor endringene i innleieavtalene. Dette er i strid med aktivitetsplikten som gjelder i saker om brudd på fredsplikt.
- (41) Det er nedlagt slik endret påstand:
- «1. Hovedavtalen § 3-1 nr. 2 første ledd er slik å forstå at iverksettelse av arbeidskamp krever at det er gitt varsel om plassfratredelse med minst fire dagers frist.
 2. NHO og Norsk Industri har brutt hovedavtalen § 3-1 nr. 2 ved å kreve meklingen avsluttet uten senest samtidig å gi varsel om plassfratredelse med minst fire dagers frist.
 3. Det Norske Maskinistforbund var ikke forpliktet til å ta ut 359 medlemmer i streik fra 1. februar 2025, og kan iverksette streik etter å ha gitt varsel om plassfratredelse med minst 4 dagers frist.
 4. Ved endringene av punktet om streik i innleieavtalene i Bilfinger ISP Offshore Norway AS og Beerenberg Services AS i 2024 pågår det en tariffstridig og ulovlig aksjon fra virksomhetene.
 5. NHO og Norsk Industri har opptrådt tariffstridig og ulovlig ved ikke å ha forsøkt med de midler de har til rådighet å avverge aksjonen blant sine medlemmer.
 6. NHO og Norsk Industri plikter med alle tilgjengelige midler å bevirke at den tariffstridige og ulovlige aksjonen opphører.
 7. Det Norske Maskinistforbund tilkjennes sakens kostnader.»
- (42) Næringslivets Hovedorganisasjon, Norsk Industri, Bilfinger ISP Offshore Norway AS og Beerenberg Services AS har i korte trekk anført:
- (43) Varsel om plassfratredelse er ikke et vilkår for at plassoppsigelsen kan iverksettes. Dette følger av ordlyden i § 3-1 nr. 2, av praksis mellom NHO og LO og mellom NHO og DNMF.
- (44) Plassfratredelse gir adgang til å begrense virkningen av plassoppsigelsen. Dersom det ikke gis varsel om plassfratredelse, betyr det at plassoppsigelsen får full virkning ved fristens utløp.

- (45) Eventuelle uklarheter om plassoppsigelsen omfatter medlemmer med dobbelt medlemskap og om unntak for arbeidsledere, endrer ikke plikten til å iverksette streik i henhold til plassoppsigelsen. DNMF som har gitt plassoppsigelsen, er nærmest til å vurdere hvilke medlemmer som kan tas ut i streik. DNMF har utvilsomt gitt plassoppsigelse for ett eller flere medlemmer man kunne varslet plassfratredelse for, men har valgt å ikke gjøre dette. Forbundet må ta konsekvensene av dette valget.
- (46) Det foreligger ikke brudd på fredsplikten. Omformuleringen av bestemmelsen er bare ment som en presisering av det som alltid har vært avtalt mellom partene. Endringene har ikke som formål å utøve et press for å løse interessedvisten.
- (47) Tidsnære bevis fra opprettelsen av innleieavtalene viser at reguleringen av innleie under konflikt ikke omfattet streik for opprettelse av tariffavtale. Bestemmelsene regulerte innleie under konflikter om hoved- og mellomoppgjør for Industriooverenskomstene.
- (48) Det er nedlagt slik påstand:
- «1. De saksøkte frifinnes.**
- 2. De saksøkte tilkjennes sakomkostningene.»**
- (49) Arbeidsrettens merknader
- (50) *Spørsmålet om iverksettelse av streik krever at det også er gitt varsel om plassfratredelse*
- (51) DNMF har krevd opprettelse av overenskomst. Forhandlinger og mekling har ikke ført frem. Spørsmålet er om avslutningen av meklingen 31. januar 2025 betyr at DNMF må iverksette streik på grunnlag av den kollektive plassoppsigelsen som 17. januar 2025 ble gitt for 359 medlemmer.
- (52) Etter arbeidstvistloven § 3 kan streik iverksettes når de vilkår som fremgår av lovens §§ 18 og 25 er oppfylt. Partene er i tillegg bundet av Hovedavtalen som har supplerende bestemmelser om fremgangsmåten ved iverksettelse av streik.

- (53) Lovens §§ 18 og 25 bestemmer at plassoppsigelsesfristen for arbeidsforholdene må ha utløpt, og at mekling må være avsluttet før streik kan iverksettes. Spørsmålet i saken er om kollektiv plassoppsigelse er tilstrekkelig for å iverksette streik. Forholdet til lovens frister for avslutning av mekling er ikke tema i saken.
- (54) Plassoppsigelse er oppsigelse av arbeidsavtaler med det formål å iverksette streik, jf. arbeidstvistloven § 1 bokstav h. Plassoppsigelser skal gis skriftlig og kan gis av arbeidstakeren selv eller dennes fagforening overfor arbeidsgiver, jf. arbeidstvistloven § 15 første og andre ledd.
- (55) Der det følger av tariffavtale, kan en fagforening gi plassoppsigelse for sine medlemmer til motparten, såkalt kollektiv plassoppsigelse, jf. arbeidstvistloven § 15 tredje ledd. Bestemmelser om kollektiv plassoppsigelse er inntatt i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1. Bestemmelsen stiller ikke krav om individuelle eller individualiserte oppsigelser. Etter Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 er kravet til plassoppsigelse oppfylt ved å gi varsel om arbeidsstans når varselet i form og innhold er i samsvar med kravene i arbeidstvistloven § 16 om melding til Riksmekleren. Det sentrale i denne sammenhengen er at den kollektive plassoppsigelsen skal opplyse om ved hvilke bedrifter plassoppsigelse foretas, hvor mange arbeidstakere ved hver bedrift som omfattes, og når plassoppsigelsesfristen løper ut, jf. arbeidstvistloven § 16 andre ledd bokstav c og d.
- (56) Den kollektive plassoppsigelsen gitt av DNMF 17. januar 2025 oppfylder kravene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1, jf. også NHOs brev 29. januar 2025 og enighetsprotokollen av 31. januar 2025 om at plassoppsigelsen anses gyldig.
- (57) Arbeidstvistlovens og Hovedavtalens regler om plassoppsigelser suppleres av alminnelige avtalerettslige regler. Hvis det er gitt en plassoppsigelse, er dette en rettslig bindende disposisjon, jf. AR-2024-19 *NITO-sekretariatets Forening* og ARD-1983-176 *ROF II*. Dette gjelder uansett om det er en plassoppsigelse etter de alminnelige reglene i arbeidstvistloven § 15 eller etter reglene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 1. Den som gir plassoppsigelse kan ikke ensidig endre eller trekke tilbake plassoppsigelsen, men har i utgangspunktet rett og plikt til

å iverksette streiken når lovens og Hovedavtalens vilkår er oppfylt. Hvor langt plikten etter plassoppsigelsen rekker, må som utgangspunkt løses gjennom en tolkning av den, jf. ARD-1998-289.

- (58) Plassoppsigelsesfristen utløp 31. januar 2025. Meklingen ble avsluttet samme dag, i samsvar med forutsetningene i Riksmeklerens brev 3. desember 2024 og i henhold til Norsk Industris erklæring i brev 29. januar 2025. DNMF hadde da som utgangspunkt rett og plikt til å iverksette streik fra dette tidspunktet, jf. også arbeidstvistloven § 17 som bestemmer at streik skal iverksettes for alle arbeidstakere som omfattes av plassoppsigelsen. Dette gjelder likevel ikke hvis partene er enige om noe annet, enten på grunnlag av tariffregler eller fordi partene i forhandlingene eller meklingen kan sies å ha blitt enige om dette.
- (59) Spørsmålet er om bestemmelsene i Hovedavtalen § 3-1 nr. 2 om plassfratredelse innebærer at streiken først kan iverksettes etter at det er gitt varsel om plassfratredelse. Etter § 3-1 nr. 2 skal varsel om «plassfratredelse (plassoppsigelsens endelige omfang)» gis med minst 4 dagers frist, og senest i forbindelse med krav om avslutning av meklingen etter arbeidstvistloven § 25. Ingen av partene har gitt varsel om plassfratredelse, og begjæringen fra NHO/Norsk Industri er sendt mindre enn fire dager før avslutning av meklingen.
- (60) Varsel om plassfratredelse gir adgang til å begrense virkningen av den kollektive plassoppsigelsen, slik at den i første omgang bare gjelder en del av medlemmene det er gitt plassoppsigelse for. Ordlyden kan ikke forstås slik at varsel om plassfratredelse er et vilkår for at en kollektiv plassoppsigelse skal kunne iverksettes. Dersom antallet ikke begrenses gjennom varsel om plassfratredelse, er utgangspunktet etter loven og Hovedavtalen at den kollektive plassoppsigelsen får virkning for det antall medlemmer i de virksomheter som plassoppsigelsen omfatter. Den kollektive plassoppsigelsen må da gjennomføres etter sitt innhold. Hovedavtalen § 3-1 nr. 2 må forstås slik at den gir adgang, men ingen plikt, til å begrense iverksettelsen av plassoppsigelsen.

- (61) Tariffpraksis mellom DNMF og NHO gir ikke grunnlag for en innskrenkende tolkning av Hovedavtalen § 3-1 nr. 1 og 2. NHO Sjøfart har ved to anledninger lagt til grunn at varsel om plassfratredelse ikke er et vilkår for at den kollektive plassoppsigelsen skal få virkning etter sitt innhold. Ved tariffrevisjonen for en rekke overenskomster mellom NHO Sjøfart og DNMF i 2014, ga DNMF plassoppsigelse for alle medlemmer omfattet av overenskomstene. Varsel om plassfratredelse ble bare gitt for medlemmer på én overenskomst. I brev fra NHO Sjøfart 12. mai 2014 presiserte NHO Sjøfart at man la til grunn at plassoppsigelsen for de øvrige overenskomstene ikke var begrenset gjennom plassfratredelse. I e-post 12. mai 2014 fra DNMF til NHO Sjøfart sluttet DNMF seg til denne forståelsen av plassoppsigelsen.
- (62) Det er i saken lagt frem et usignert utkast til en protokoll hvor det ble lagt til grunn at overenskomstene mellom NHO Sjøfart og DNMF skulle anses som ett tariffområde, og at arbeidsstans kun skulle iverksettes for arbeidstakere som var omfattet av varsel om plassfratredelse. I henhold til vitneforklaringer ble utkastet forelagt NHO, som av tarifftekniske og tariffpolitiske grunner ikke kunne gi sin tilslutning til denne løsningen.
- (63) Utkastet til protokoll har uansett begrenset interesse fordi samme situasjon oppstod i tariffrevisjonen 2018 mellom NHO Sjøfart og DNMF. DNMF ga plassoppsigelse for samtlige medlemmer omfattet av syv overenskomster mellom NHO Sjøfart og DNMF, men varslet plassfratredelse for medlemmer på bare to overenskomster. I brev fra NHO til DNMF og Riksmekleren 4. mai 2018, heter det:
- «NHO er ikke innstilt på å fravike hovedregelen i Hovedavtalen § 3-1 nr. 2. Vi legger derfor til grunn at om meklingen for ovennevnte overenskomster ikke fører fram, vil forbundet ta ut samtlige av sine medlemmer omfattet av plassoppsigelsen for den enkelte overenskomsten i streik, jf. arbeidstvistloven § 17.
- Vi tillater oss å minne om at vårt standpunkt er i overensstemmelse med det standpunkt vi også hadde en tilsvarende situasjon med Det norske maskinistforbund i mekling om tariffoppgjøret i 2014.»
- (64) Det er ingen opplysninger som tilsier at DNMF protesterte på denne forståelsen. Etter rettens vurdering er det ikke grunnlag for å skille mellom tilfeller hvor den kollektive plassoppsigelsen omfatter alle medlemmene som er eller vil bli omfattet av en tariffavtale og tilfeller hvor plassoppsigelsen ikke

gjør det. I tilfeller hvor den kollektive plassoppsigelsen er partiell, betyr det at den som har gitt plassoppsigelsen, må ta ut det antall medlemmer som er angitt i den enkelte virksomheten.

- (65) Spørsmålet er om det er andre forhold som gjør at DNMF ikke er forpliktet til å iverksette den kollektive plassoppsigelsen. I Arbeidsrettens praksis er det blant annet lagt til grunn at det er adgang til å trekke tilbake en plassoppsigelse dersom en part bestrider lovligheten av den, jf. AR-2024-19 *NITO-sekretariatets Forening* avsnitt 59–62. Plassoppsigelsen av 25. oktober 2024 ble erstattet med en ny plassoppsigelse 17. januar 2025. NHO/Norsk Industri har i brev 29. januar 2025 akseptert den nye plassoppsigelsen, og dette er gjentatt i enighetsprotokollen 31. januar 2025. DNMF har i medhold av enighetsprotokollen også mulighet til å korrigere plassoppsigelsen dersom det viser seg at ikke alle medlemmene kunne tas ut i streik. Etter disse avklaringene kan DNMF ikke ensidig beslutte å utsette iverksettelsen.
- (66) På denne bakgrunn må Hovedavtalen NHO–DNMF forstås slik at den som utgangspunkt ikke stiller krav om varsel om plassfratredelse for å iverksette arbeidskamp. Det betyr samtidig at NHO/Norsk Industri ikke var forpliktet til å gi varsel om plassfratredelse i forbindelse med avslutning av meklingen, og at DNMF er forpliktet til å ut medlemmer i streik innenfor den rammen som er trukket opp i plassoppsigelsen av 17. januar 2025. De saksøkte må derfor frifinnes for påstandens punkt 1–3.
- (67) *Spørsmålet om brudd på fredsplikt*
- (68) DNMF har anført at Bilfinger og Beerenberg har iverksatt annen arbeidskamp gjennom endringer i innleieavtalenes bestemmelser om arbeid under konflikt.
- (69) Etter arbeidstvistloven § 8 andre ledd skal interesseløst ikke søkes løst ved streik, lockout eller «annen arbeidskamp» før vilkårene i §§ 18 og 25 er oppfylt. Forbudet mot bruk av annen arbeidskamp er vidtrekkende. Det omfatter ethvert tiltak eller enhver opptreden som har som formål å løse en tvist med en fagforening eller fremtvinge en endring i et tarifforhold, jf. AR-2023-35 *Ledende redningsmann* avsnitt 97. Også tiltak med indirekte virkning for tvisten kan stride mot fredsplikten, jf. ARD-1959-116 *Fraktfartøy* og ARD-1996-67 *F-*

plan. Spørsmålet er hva som var det reelle og dominerende formålet med endringene i innleieavtalene virksomhetene har med Fellesforbundet og SAFE, jf. ARD-2014-25 *Ahus* avsnitt 161–162.

- (70) Både Bilfinger og Beerenberg har i lang tid hatt avtaler om adgang til innleie av arbeidskraft. Avtalene er tidsbegrensede og fornyes med jevne mellomrom. Avtalene har bestemmelser som begrenser adgangen til innleie i forbindelse med streik eller temporeduksjon («dagsing») under hoved- og mellomoppgjør.
- (71) I gjeldende innleieavtale for Bilfinger heter det at bedriften ikke kan øke eller erstatte innleid personell hvis det iverksettes «temporeduksjon etter IO, VO-delen § 3.3.4, eller ved streik i egen bedrift som følge av Frontfagsoppgjøret».
- (72) Ordlyden i bestemmelsene om innleie i forbindelse med konflikt er blitt endret etter at interesselvisten mellom virksomhetene og DNMF oppstod i 2023–2024. Partsrepresentantene for virksomhetene har forklart at endringene har sammenheng med at DNMF fremmet krav om tariffavtale. Spørsmålet er imidlertid om endringene er gjort i den hensikt å løse interesselvisten med DNMF. At det er årsakssammenheng mellom tekstendringene og kravet fra DNMF gir ikke uten videre svar på hva som er formålet med dem.
- (73) Det er av vesentlig betydning i denne sammenhengen om den nye formuleringen er en reell endring av innholdet i avtalene. Selv om utgangspunktet for tolkningen er ordlyden i avtalen, må ordlyden ses i sammenheng med avtalens historikk og bakgrunn, jf. eksempelvis ARD-2003-116 *Gaia Trafikk*. Den generelle eller abstrakte forståelsen av uttrykk som streik eller konflikt er da ikke avgjørende hvis andre, tungtveiende kilder tilsier en annen forståelse.
- (74) Når det påståtte kamptiltaket er avtalereguleringen mellom virksomhetene, Fellesforbundet og SAFE, er det tolkningen av avtalene mellom disse partene som er avgjørende, og ikke hvilke forutsetninger eller forventninger DNMF måtte ha på grunnlag av de tidligere avtalene. Retten går derfor ikke nærmere inn på innholdet i innleieavtaler som er inngått mellom virksomhetene og DNMF i 2024. Her som ellers må det i bevisvurderingen legges betydelig vekt på begivenhetsnære bevis. Det vil si at avtaletekst, korrespondanse og

avtaleutkast som kaster lys over partenes vurderinger er av sentral betydning, sett opp mot den faktiske rammen for forhandlingene. I denne vurderingen har Arbeidsretten delt seg i et flertall og et mindretall. Arbeidsrettens flertall, dommerne *Sundet, Jarbo, Rieber-Mohn, Hanasand* og *Aukner*, har kommet til at endringene ikke strider mot fredsplikten, og vil bemerke:

(75) Bakgrunnen for innleieavtalen i Bilfinger tilsier at den nye ordlyden bare er en ren presisering av innholdet i avtalen slik den hele tiden har vært forstått av partene. Vitneforklaringene spriker om hvilke vurderinger som ble gjort da avtalen ble inngått. De tidsnære bevis om forhandlingsprosessen for avtalen fra 2020 gir imidlertid klart uttrykk for at det var en felles forutsetning at reguleringen tok sikte på hoved- og mellomoppgjør, slik at ikke enhver konflikt kunne gi grunnlag for begrensninger i innleieadgangen.

(76) Da innleieavtale skulle inngås i 2019–2020, fremmet klubben 12. desember 2019 krav om at «all innleie» skulle avvikles «ved eventuell arbeidskonflikt eller temporeduksjon etter VO § 5.2.5». Bedriften avviste kravet. Spørsmålet ble deretter diskutert mellom klubblederne i Fellesforbundet og SAFE, hvor SAFE fastholdt at bestemmelsen måtte være med. I e-post fra klubbleder i Fellesforbundet til bedriften 9. mars 2020, med kopi til de tillitsvalgte, heter det:

«Vi har noen innspill til innleieavtalen: ...

– Ved streik (hovedforhandlinger og mellomoppgjør) skal all innleie opphøre.»

(77) Vitner har forklart at dette var et ufravikelig krav fra foreningene, og det er blant annet omtalt som et ultimatum. I avtalen som ble inngått 5. mai 2020 for perioden mai–august 2020 fikk klubbene gjennomslag for en regulering av innleie i forbindelse med arbeidskamp. Avtalens punkt 11 lød:

«Innleie i forbindelse med temporeduksjon etter IO, VO-delen § 5.2.5., eller ved streik

Ved temporeduksjon etter IO, VO-delen § 5.2.5 eller streik kan ikke bedriften øke innleid personell utover det som allerede er mobilisert og planlagt inn i prosjektet. Ved oppsigelse av lokalt lønssystem etter IO, VO-delen § 5.2.4. eller streik, plikter bedriften å sende oversikt over nåværende mobilisert og fremtidig planlagt innleid personell.»

(78) Avtalen regulerer innleieadgangen ved temporeduksjon etter Industriooverenskomsten og «streik». Henvisningen til reglene om temporeduksjon i Industriooverenskomsten både i det opprinnelige kravet fra forbundene, og Fellesforbundets omtale av kravet i e-posten 9. mars 2020 med

henvisning til hovedoppgjør og mellomoppgjør, viser at avtalepartene åpenbart har hatt tariffrevisjoner i tankene ved reguleringen av innleieadgangen. Forankringen til Industriooverenskomsten er tydelig i utformingen av bestemmelsen. Det har formodningen mot seg at bestemmelsen på den ene siden kun skal omfatte temporeduksjon etter Industriooverenskomsten og på den andre siden skal omfatte enhver streik. Den naturlige forståelsen av bestemmelsen i lys av forhandlingene er at partene har forsøkt å formulere en bestemmelse som omfatter de konflikter som kan oppstå for Industriooverenskomsten.

- (79) Dette er også en naturlig forståelse ut fra den daværende forhandlingssituasjonen. Innleieavtalen inngikk som del av avtalesystemet med parter bundet av Industriooverenskomsten. En tredje tariffpart fantes ikke på dette tidspunktet. Det taler mot at partene har hatt i tankene å regulere innleie i forbindelse med konflikt knyttet til andre tariffavtaler.
- (80) Beerenberg har nå to innleieavtaler – en for onshorearbeid og en for offshorearbeid. Avtalenes punkt om innleie ved konflikt er liklydende. I innleieavtalen som gjaldt i Beerenberg fra 2019 het det at innleieavtalen opphørte med umiddelbar virkning «ved streik i egen bedrift». I avtalene om innleie som ble inngått i november 2024, er bestemmelsene endret til at avtalene opphører med umiddelbar virkning «dersom bedriften blir tatt ut i streik i forbindelse med frontfagsforhandlingene på Industriooverenskomsten (mellom- eller hovedoppgjør), eller dersom det gjennomføres dagsing etter Industriooverenskomsten VO-del punkt 3.3.4». Det er ikke fremlagt dokumentasjon fra opprettelsen av avtalene, men den faktiske sammenhengen er den samme som for innleieavtalen i Bilfinger: Bestemmelsene ble til da det bare var to fagforeninger i virksomheten. Henvisningen til streik i egen bedrift må forstås i den sammenhengen. Det er ingen holdepunkter for at partene med dette mente å innta en generell bestemmelse om bortfall av innleie under konflikt. De konflikter man har for øye er dem som gjelder eget tarifforhold. Endringen av avtaleteksten er derfor bare en tydeliggjøring av det partene hele tiden har vært enige om.

- (81) Endringene i avtaleteksten er derfor ingen realitetsendring av innleieavtalene rettet mot tvisten med DNMF. Selv om reguleringen utvilsomt har en side mot en mulig konflikt med DNMF og virkningen av en eventuell arbeidsstans, er ikke hovedformålet med endringen å fremtvinge en løsning av interesselvisten. Endringene tydeliggjør hvor langt bestemmelsene om innleie under konflikt rekker, i tråd med det som må sies å ha vært forutsetningen mellom partene fra de første innleieavtalene ble inngått mellom virksomhetene, Fellesforbundet og SAFE.
- (82) Arbeidsrettens mindretall, dommerne *Kolstad* og *Bull*, har kommet til at endringene i innleieavtalene strider mot fredsplikten og vil bemerke:
- (83) Innleieavtalene har hatt generelle forbehold om innleie ved «streik» eller «konflikt». Selv om partene ved opprettelsen av avtalene ikke uttrykkelig har vurdert om unntaket også skal gjelde ved streik knyttet til opprettelse av tariffavtale, har bestemmelsene en generell utforming og rekkevidde. Dersom bestemmelsene kun skulle gjelde streik i forbindelse med hoved- og mellomoppgjør etter Industriovertenskomsten, kunne dette på en klar måte kommet til uttrykk i ordlyden.
- (84) Mens de opprinnelige bestemmelsene etter sin ordlyd gjorde generelt unntak for streik, har endringene i 2024 begrenset dette til streik i tilknytning til frontfagoppgjøret. Endringene er en følge av tariffvisten med DNMF og kan ikke ses løsrevet fra denne. Det dominerende formålet med endringene er derfor å søke å løse interesselvisten med DNMF.
- (85) I samsvar med flertallets konklusjon blir de saksøkte å frifinne for påstandens punkt 4–6.
- (86) *Sakskostnader*
- (87) De saksøkte har nedlagt påstand om sakskostnader for den del av saken som gjelder spørsmål om brudd på fredsplikt.
- (88) Etter arbeidstvistloven § 58 første ledd tilkjennes det som hovedregel ikke kostnader i saker for Arbeidsretten. Kostnader kan likevel tilkjennes en part

som har vunnet saken hvis særlige forhold taler for det, jf. § 58 første ledd andre punktum.

- (89) I saker om brudd på fredsplikten er den klare hovedregelen i Arbeidsrettens praksis at det skal tilkjennes sakskostnader, jf. AR-2023-35 *Ledende redningsmann* avsnitt 122 og AR-2024-19 *NITO-sekretariatets Forening* avsnitt 95. Hovedregelen er den samme for tilfeller hvor påstanden om brudd på fredsplikten fører frem og i tilfeller hvor motparten frifinnes. Det kan imidlertid også legges vekt på om saken reiser et prinsipielt rettsspørsmål hvor avklaring er av betydning for begge parter, jf. ARD-2010-270 *Bekken og Strøm* avsnitt 50, ARD-2010-296 *Rockefeller* avsnitt 65 og AR-2023-35 *Ledende redningsmann* avsnitt 124.
- (90) Saken har reist prinsipielle spørsmål om fredsplikt som begge parter har hatt behov for å få avklart. På denne bakgrunn tilkjennes ikke sakskostnader.
- (91) Dommen er avsagt med slik dissens som fremgår foran.

SLUTNING

1. De saksøkte frifinnes.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke.